

4 DE STAD IZEGEM WIL MEER PUBLIEKE RUIMTE OP MAAT VAN ALLE KINDEREN EN JONGEREN

Het gebruiken van de publieke ruimte omvat een belangrijk leerproces. Door zich te begeven in de publieke ruimte leren ze van binnenuit de samenleving kennen én verwerven ze gaandeweg ook een eigen plek in die samenleving. Wanneer het voor hen niet mogelijk is om hen in de publieke ruimte te begeven, bijvoorbeeld omdat die een waardeoordeel over hen uitsprekt of niet aangepast is, leren ze m.a.w. dat ze geen deel uitmaken van die samenleving. Dan wordt een wij-zij-verhaal het risico, met polarisatie en negatieve identiteitsvorming als resultaat. Kort samengevat is publieke ruimte een belangrijk deel van de alledaagse leefwereld van k&j, waar vrije tijd, spel en elkaar ontmoeten als een kinderrecht gezien wordt (recht op rust) en waar ze zich kunnen ontspannen (recht op ontspanning). Het gebruik maken van de publieke ruimte stimuleert hen in hun burgerzin.

Zowel Bataljong als de Ambrassade schrijven over hoe de publieke ruimte onder druk staat en steeds beperkter wordt, in het bijzonder in een stedelijke context. K&j moeten voldoen aan een aantal voorwaarden of verwachtingen. Drempels worden (vaak onbewust of onbedoeld) ingebouwd, zeker voor doelgroepen in kwetsbare situaties. Izegem een levendige stad met heel wat jeugd- en sportverenigingen, maar ook hier zijn er vaak (onzichtbare) drempels waardoor k&j geen aansluiting vinden.

Het is hierbij belangrijk om de stad te zien in zijn historische context als industriestad met inkomens die een stuk lager liggen dan het Vlaams gemiddelde. Daarnaast zien we de laatste 10 jaar ook een grote stijging in diversiteit binnen de stad en kent Izegem een zeer grote bevolkingsdichtheid (5e dichtst bevolkte gemeente van West-Vlaanderen met 1106 inw./km²). De stad wordt opgedeeld in 7 wijken waarbij de centrumwijken (gelegen tussen de Rijksweg en het kanaal) de meeste inwoners huisvesten en waar de bevolkingsdichtheid nog hoger is (2773 inw./km²).

27% van alle Izegemse huishoudens wonen in de centrumwijken; kenmerkend de zeer dichte bebouwing (omgevingsadressendichtheid 6,47/ha t.o.v. 2,99/ha in Vlaanderen) en heel weinig openbare ruimte, slechts 3%. Veel k&j hebben thuis geen eigen tuin en wonen niet op een veilige wandelafstand van openbare speelruimte. Het feit dat Izegem een industriestad is, heeft ook gevolgen voor de verkeersdrukke en –veiligheid in en rond het stadscentrum. Ondanks de vele inspanningen om het centrum fietsvriendelijker te maken, geven k&j nog steeds aan zich niet 100% veilig te voelen in de stad.

Daarom wil de stad Izegem meer kwalitatieve publieke ruimte creëren. Daarbij liggen drie lagen op en door elkaar:

- 1) Allereerst is er de fysieke laag: KUNNEN k&j aanwezig zijn?
 - a) Is het veilig
 - b) Is er infrastructuur
 - c) Is de infrastructuur voor iedereen?
 - d) Enz.
- 2) De tweede is een belevingslaag: WILLEN k&j aanwezig zijn?
 - a) Is de ruimte aangepast aan hun noden en wensen?
 - b) Is de ruimte relevant voor alle gebruikers?
 - c) Is de ruimte uitnodigend om er naartoe te gaan?
 - d) Enz.
- 3) De derde laag omvat alles sociale aspecten: MOGEN k&j aanwezig zijn?
 - a) Zijn k&j er welkom?
 - b) Worden ze gezien als evenwaardige gebruikers?
 - c) Zijn er bepaalde gedragsregels waar ze zich moeten aan houden? Zijn die duidelijk?
 - d) Zijn de gedragsregels relevant voor hun leefwereld en levensfase? Zit er een waardeoordeel achter?
 - e) Enz.

Om deze ruimte te creëren is het belangrijk om beleidsoverschrijdend samen te werken, om bijv. na te denken over toegankelijkheid en verkeersveiligheid, en om k&j en het middenveld te betrekken hierbij.

4.1 De stad wil veilige en bereikbare publieke ruimte voor k&j

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.1.1 De werkgroep 'publieke ruimte' wordt ook na het indienen van het KJVS-dossier verdergezet en combineert de thema's ruimtelijke planning, mobiliteit, vrijetijdsinfrastructuur, groen en jeugd	Spoc 'publieke ruimte'	Schepen Mobiliteit & fietsbeleid Schepen v jeugd	8u/kwartaal (zie actieplan 'DNA')		Bataljong Ambrassade Kind & samenleving
4.1.1.1 Bij de (her)aanleg van speel- en ontmoetingsruimte wordt steeds gedacht aan fietsveiligheid zodat ze veilig, bereikbaar en toegankelijk is voor k&j					
4.1.1.2 Bij wegeniswerken en bij de (her)aanleg van straten, fiets- en voetpaden, wijken, ... wordt rekening gehouden met een verkeersveilige inrichting, die ook gericht is op k&j (bv. doorsteken voor trage weggebruikers, ...)					
4.1.1.3 Bij nieuwe woonontwikkeling wordt doorgaand verkeer zoveel mogelijk geweerd en worden doorsteken voor trage weggebruikers voorzien					
4.1.1.4 Deskundigen jeugd kunnen ingeschakeld worden om adviezen te geven (zie 1.2, thematische kind- en jongerenreflex, die operationeel haalbaar is voor de stadsdiensten, bijv. flowchart)					
4.1.1.5 Verschillende expertises en plannen kunnen samengelegd worden om opportuniteiten aan te pakken en blinde vlekken te verkleinen, bijv.: <ul style="list-style-type: none"> • Onthardingsplan • Mobiliteitsplan • Belevingskaarten van k&j • RUP • Enz. 					
4.1.2 De stad volgt het traject 'jonge wegweters' om de ervaringen van jongeren te gebruiken als basis voor een gedragen mobiliteitsplan	Mobiliteit Team samenleven	Schepen Mobiliteit en Schepen v jeugd	regulier	Nieuw: 5350€ (kortingstarief)	Bataljong Kind & Samenleving

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.1.3 De stad informeert en sensibiliseert weggebruikers rond fietsveiligheid en de aanwezigheid van zwakke weggebruikers	Communicatie Mobiliteit Vrijetijdsdienst	Schepen Mobiliteit en Schepen v jeugd			Kortom Bataljong Kind & Samenleving
4.1.3.1 Er wordt een (speelweefsel)kaart opgesteld voor k&j die speel- en ontmoetingsplaatsen én de veilige verbindingen in beeld brengt					
4.1.3.2 Er worden sensibiliseringsacties uitgewerkt om het perspectief van k&j in het verkeer duidelijk te maken aan de bewoners van Izegem					
4.1.3.3 Autogebruikers worden gesensibiliseerd over de aanwezigheid en de kwetsbaarheid van trage weggebruikers					
4.1.3.4 De communicatie gebeurt via verschillende kanalen met in het bijzonder aandacht voor de kanalen, die door jongeren actief gebruikt worden					

4.2 De stad wil meer kwalitatieve publieke ruimte voor k&j

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.2.1 De stad investeert in de fysieke laag: KUNNEN k&j aanwezig zijn? <ul style="list-style-type: none"> • Is de publieke ruimte veilig aangelegd en bereikbaar? • Is er voldoende speel- en ontmoetingsinfrastructuur? • Is de infrastructuur voor iedereen bruikbaar (bijv. voor k&j met een beperking) • ... 	Spoc 'publieke ruimte' Dienst omgeving Dienst vrijetijd	Schepen Mobiliteit Schepen v jeugd			Jongerenatelier Bataljong Kind & Samenleving Huis van het Kind
4.2.1.1 Per jaar wordt (minstens) één (nieuwe) speel- en ontmoetingsruimte (her)aangelegd					
4.2.1.2 Er wordt een (vernieuwd) beweeg- en speelruimteplan opgemaakt dat speelprkkel, ontmoetingsruimte, groene ruimte, verkeersveiligheid én de bijhorende plannen die daarvoor opgesteld worden (bijv. onthardingsplan, ...) combineert					
4.2.1.3 Op basis van het vorige speelruimteplan worden volgende aandachtspunten verwerkt: <ul style="list-style-type: none"> • speel- en ontmoetingsruimte voor k&j met een beperking¹⁰ • rustige speelruimte of speelruimte met voldoende rustpunten • buggy- en rolstoeltoegankelijkheid • verbinden van speel- en ontmoetingsruimte via veilige, fietsvriendelijke (trage) toegangswegen • geografische en demografische spreiding 					

¹⁰ Speel en ontmoetingsruimte voor k&j met een beperking: <https://samenspeelnetwerk.nl/samenspeelplekken/speelpark-ettegerpark> of www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/07/14/stad-hasselt-bouwt-speeltuindeborggraaf-om-tot-meest-inclusie/

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.2.2 De stad investeert in de belevingslaag: WILLEN k&j aanwezig zijn? <ul style="list-style-type: none"> • Is de ruimte aangepast aan hun noden en wensen? • Is de ruimte relevant voor alle gebruikers? • Is de ruimte uitnodigend om er naartoe te gaan? • Wordt er voldaan aan de basisbehoeften van k&j? • Enz. 	Communicatie Mobiliteit Vrijetijdsdienst	Schepen Mobiliteit en Schepen v jeugd			Kortom Bataljong Kind & Samenleving
4.1.3.1 Er wordt een (speelweefsel)kaart opgesteld voor k&j die speel- en ontmoetingsplaatsen én de veilige verbindingen in beeld brengt					
4.1.3.2 Er worden sensibiliseringsacties uitgewerkt om het perspectief van k&j in het verkeer duidelijk te maken aan de bewoners van Izegem					
4.1.3.3 Autogebruikers worden gesensibiliseerd over de aanwezigheid en de kwetsbaarheid van trage weggebruikers					
4.1.3.4 De communicatie gebeurt via verschillende kanalen met in het bijzonder aandacht voor de kanalen, die door jongeren actief gebruikt worden					

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.2.3 De stad investeert in de sociale laag: MOGEN k&j aanwezig zijn? <ul style="list-style-type: none"> • Zijn k&j er welkom? • Worden ze gezien als evenwaardige gebruikers? • Zijn er bepaalde gedragsregels waar ze zich moeten aan houden? Zijn die duidelijk? • Zijn de gedragsregels relevant voor hun leefwereld en levensfase? Zit er een waardeoordeel achter? • Enz. 					
4.2.3.1 De stad zet in op een outreachende jeugdwerking, die vorm krijgt in een mobiele caravan, die elk jaar verder aangepast kan worden volgens de noden van k&j	Team samenleven	Schepen v jeugd		1500€/jaar	Bolwerk, de-radicalisering
4.2.3.2 Een outreachende jeugdwelzijnswerker is aanwezig op de vele speel- en ontmoetingsplaatsen in de stad om: <ul style="list-style-type: none"> • Welzijns- en vrijetijdsvragen van k&j te beantwoorden • Gevoel van onveiligheid te verminderen op deze plaatsen • Sociaal weefsel en een positief leefklimaat te stimuleren • Verbindingen tussen k&j en de buurt te faciliteren • Bottom-up initiatieven van k&j te faciliteren 	Team samenleven	Schepen v jeugd	Regulier	Regulier	Groep intro, Arktos, LeJo
4.2.3.3 De stad zorgt voor een outreachende jeugd/ buurtsportbegeleider die gratis trainingen en activiteiten organiseert voor k&j op de publieke speel- en sportinfrastructuur en zo <ul style="list-style-type: none"> • vertrekt vanuit noden/behoefte/perspectieven van k&j om een voor hen 'zinvolle' vrijetijdsbesteding te faciliteren ((bv. fietslessen voor allochtone volwassenen, wandelingen voor alleenstaande senioren, voetbaltoernooi voor kwetsbare jongeren, ...)) • zorgt voor toeleiding naar het bestaande aanbod of infrastructuur (bv. beweegbank, pannaveld, trapveld, Urban Sports Park, skatepark, ...) 	Team publiekswerking	Schepen v jeugd	regulier	Nieuw: 1700 materiaal 2700€ werking 150€ vervoer 500€ catering	Buurtsport

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.2.3.4 De stad zorgt voor een aanspreekpunt (vb. gemeenschapswachten, buurtwelzijnswerker, jeugdwelzijnswerker...) voor zowel de k&j als voor de buurtbewoners waarin de speel- en ontmoetingsruimte zich bevinden om zodoende een positief leefklimaat te stimuleren <ul style="list-style-type: none"> • Wanneer k&j zich onveilig voelen • Wanneer er klachten vanuit de buurt komen • Wanneer er (objectieve) overlast is • Enz. 	Team samenleven Team publiekswerking	Schepen v jeugd			Politiezone RiHo Bataljong Ambrassade Kind & Samenleving
4.2.3.5 De stad stelt regels en afspraken op om de leefbaarheid voor en in dialoog met en k&j en buurtbewoners te optimaliseren. De procedure bepaalt eveneens de spelregels in geval van overlast en bij klachten.	Team samenleven Communicatie	Schepen v jeugd			Politiezone RiHo Bataljong Ambrassade Kind & Samenleving
4.2.3.6 De stad werkt nauw samen met de politie met het oog op sensibilisering en preventie	Dienst vrijetijd	Burgemeester			Politiezone RiHo Bataljong Opgroeien

4.3 De stad wil kinderen en jongere betrekken bij de (her)aanleg van publieke (speel)ruimte

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.3.1 De stad experimenteert met offline en online participatiemogelijkheden om k&j te betrekken bij de (her)aanleg van publieke ruimte	Team samenleven Communicatie				
4.3.1.1 De stad maakt belevingskaarten via formele of informele participatiekanalen, die als basis kunnen dienen voor toekomstige (her)aanleg van publieke ruimte. Thema's hierbij zijn: <ul style="list-style-type: none"> • verkeersveiligheid (bv. woon-school, woon-vrijetijd, ...) • veiligheidsgevoel (bijv. onveilige plaatsen door andere mensen) • ontmoetingsplekken • speelplekken • stille, rustige of groene ruimte • toegankelijkheid van speel-en ontmoetingsruimte voor k&j met een beperking • Enz. 	Team samenleven Communicatie				
4.3.1.2 Vanuit de input van k&j én het speelruimteplan wordt een speelkaart opgesteld met informatie en beleving over: <ul style="list-style-type: none"> • speel- en ontmoetingsruimte • stille, rustige of groene ruimte • veilige wegen die deze ruimtes met elkaar verbinden • maatschappelijke thema's (bv. geestelijke gezondheid, ...) • Enz. 	Team samenleven Communicatie				
4.3.1.3 Er wordt een participatiebudget voorzien voor participatietrajecten i.f.v. de (her)aanleg van publieke ruimte om: (zie 3.4.2.5) <ul style="list-style-type: none"> • expertise in te winnen bij organisaties • samen te werken met organisaties • zelf participatiemomenten te organiseren • randvoorwaarden en catering • Enz. 					

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.3.1.4 De werkgroep publieke ruimte wordt betrokken bij de participatiemomenten om vanuit haar expertise een breder kader te schetsen aan de deelnemers	Werkgroep publieke ruimte Communicatie	Schepen v jeugd			Bataljong Ambrassade Kind & Samenleving
4.3.2 Kinderen, jongeren en de buurt worden procesmatig bevroegd en betrokken bij de (her)aanleg van speel- en ontmoetingsruimte vanuit een vernieuwde aanpak ¹¹	Team samenleven Communicatie Dienst omgeving	Schepen v jeugd Schepen van openbare werken			Bataljong Ambrassade Kind & Samenleving

¹¹ Bijlage: participatiestructuur speel- en ontmoetingsruimte

4.4 De stad stimuleert k&j om de publieke ruimte te gebruiken

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.4.1 De stad wint informatie en expertise in bij andere steden en organisaties rond het gebruik van de publieke ruimte door k&j	Dienst vrijetijd	Schepen v jeugd			Steden & gemeenten Bataljong Ambrassade Kind & Samenleving GoeGespeeld
4.4.2 De stad schrijft een beleid en visietekst uit rond het gebruik van de publieke ruimte door k&j, waarin <ul style="list-style-type: none"> • k&j als volwaardige gebruikers worden erkend • ontmoeten en spelen waar veilig mogelijk als evenwaardig worden gezien • rondhangen als fenomeen wordt gezien • verblijfsruimte en doorgangruimte als evenwaardig worden gezien • jeugdruimte nooit als jeugdreservaat kan worden gehanteerd • Enz. 	Dienst vrijetijd Communicatie	Schepen v jeugd			Bataljong Ambrassade Kind & Samenleving "Goe Gespeeld Gemeente"
4.4.3 De stad brengt het gebruik van de openbare ruimte door k&j in al hun diversiteit positief in beeld bij de brede bevolking <ul style="list-style-type: none"> • Correcte beeldvorming over hoe k&j de publieke ruimte gebruiken • Correcte informatie over het beleid rond het gebruik van de publieke ruimte 	Dienst vrijetijd	Burgemeester Schepen v jeugd			Bataljong Ambrassade Kind & Samenleving
4.4.4 Deskundigen Jeugd worden betrokken wanneer er spanningen ontstaan over het gebruik van de publieke ruimte door kinderen en jongeren.	Dienst vrijetijd	Schepen v jeugd			Bataljong Ambrassade
4.4.4.1 De stad organiseert een structureel overleg tussen deskundigen jeugd en politie én schrijft in dialoog met k&j procedures uit in geval van overlast <ul style="list-style-type: none"> • Definiëren wat 'overlast' is • Preventieve en curatieve maatregelen bespreken • Intervisie (bv. over de relatie tussen ordehandhavers en k&j) • De kloof tussen jeugd, buurtbewoners, ordehandhavers, ... verkleinen • Het in dialoog gaan van ordehandhavers met k&j 					
4.4.4.2 Stadsdiensten kunnen geïnformeerd worden over of opgeleid worden in het omgaan met k&j in de publieke ruimte					

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.4.4.3 Deskundigen jeugd kunnen een bemiddelende rol opnemen bij spanningen of conflictsituaties over het gebruik van de publieke ruimte					
4.4.4.4 Expertise kan worden ingewonnen of trajecten kunnen worden gevolgd hoe om te gaan met k&j in de publieke ruimte					
4.4.4.5 De publieke ruimte wordt structureel aangelegd en aangepast i.f.v. het oplossen of vermijden van overlast. Bijv.: <ul style="list-style-type: none"> • Verborgene hoeken vermijden (bv. door inkorten van aanwezige haag) • Afvalbakken voorzien 					

4.5 De stad wil samenwerken met het onderwijs om kwalitatieve speel- en ontmoetingsruimte te vergroten

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.5.1 De stad werkt nauw samen met de scholen om de verkeersveiligheid naar en rond de scholen te verbeteren	Nieuw: verantwoordelijke onderwijs Dienst omgeving Mobiliteit Communicatie Dienst vrijetijd	Schepen v mobiliteit			Bataljong Kind & Samenleving Huis van het Kind
4.5.1.1 Verkeersveilige woon-school-vrijetijdsroutes worden in kaart gebracht en gecommuniceerd (schoolfietskaart)					
4.5.1.2 Er wordt een verkeer- en parkeerbeleid uitgewerkt rond school- en vrijetijdssites die gericht is op de veiligheid van zwakke weggebruikers. Bijv.: • Schoolstraten (https://www.hoogstraten.be/school-straten) • Veilige schoolomgevingen: https://www.halle.be/veilige-schoolomgevingen					
4.5.1.3 Bij wegenis of openbare werken in de omgeving van scholen wordt de infrastructuur op een verkeersveilige en kindvriendelijke manier ingericht					
4.5.2 Er wordt nagegaan als de fietsvaardigheden van de schoolgaande jeugd toereikend zijn of kunnen verbeterd worden (via de outreachende jeugd/buurtsportbegeleider en/of fietsbib (zie 2.2). Elke school neemt een fietsexamen af in het zesde leerjaar.					
4.5.2.1 Er worden acties opgestart om het aandeel schoolgaande k&j, die te voet, met de fiets of het openbaar vervoer naar school gaan, te verhogen					
4.5.2.2 Ouders/opvoedingsfiguren worden gesensibiliseerd om hun kinderen zoveel mogelijk te voet, met de fiets of het openbaar vervoer naar school te laten gaan					
4.5.2.3 De fietsbib kan als oplossing dienen voor k&j die geen fiets hebben (zie 2.2)					

Operationele doelstelling / Actie	Ambtelijke verantw	Politieke verantw	Raming Personeel	Budget + post/nieuw	Partners/ middenveld
4.5.3 De stad gaat in gesprek met de scholen om hun speelruimte groener, veiliger en jeugdriendelijker te maken en na de schooluren open te stellen als publiek toegankelijke ruimte <ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn de grootste noden? • Wat is de rol van de stad? Hoe kunnen we samenwerken? • Waar liggen de grootste drempels? • Aanleg, onderhoud, zwerfvuil, schade, openen, sluiten, ... 	Nieuw: verantwoordelijke onderwijs Dienst omgeving Mobiliteit Communicatie Dienst vrijetijd	Schepen v openbare werken Schepen v jeugd			Bataljong Kind & Samenleving
4.5.4 De stad gaat in gesprek met de scholen om hun andere schoolinfrastructuur (bv. sporthallen, feestzalen, bepaalde (klas) lokalen, ...) maximaal open te stellen voor publieke doeleinden	Nieuw: verantwoordelijke onderwijs Spoc 'publieke ruimte' BOA-regisseur	Nieuw: schepen v onderwijs			
4.5.5 De stad gaat in gesprek met de scholen om te bekijken als er gezamenlijk infrastructuur kan gebouwd worden voor gedeeld gebruik (bv. sporthal, ...)	Nieuw: verantwoordelijke onderwijs Spoc 'publieke ruimte'	Nieuw: schepen v onderwijs			
4.5.6 De stad gaat in dialoog met de scholen bij het plannen en (her) aanleggen van kwalitatieve publieke ruimte in de buurt over: <ul style="list-style-type: none"> • gemengd gebruik van de ruimte • sport-, speel- en ontmoetingsruimte • Enz. 	Nieuw: verantwoordelijke onderwijs Spoc 'publieke ruimte'	Nieuw: schepen v onderwijs			